

T.C
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO :1998/77
KARAR NO :1998/73

2011/184-2
ÖZET: Davacı Banka lehine rehinli bulunan menkul malların, ilgili şirketin vergi borcu nedeniyle vergi dairesince haczedilerek satılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın idari yargı yerince çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Emlak Bankası A.Ş

Vekili : Av.Saffet Serin

Davalı : 1-Tarsus Şehitkerim Vergi Dairesi Müdürlüğü
2-Turbo Filtre Sanayi ve Ticaret A.Ş.

OLAY :T.Emlak Bankası Tarsus Şubesinde,3.8.1995 tarihli kredi sözleşmesiyle Turbo Filtre San. ve Tic.A.Ş.'ne kullandırılan kredinin teminatı olarak , adigeçen Şirkete ait 1993 Model -Fiat Tempra Marka otomobil ile 1992 Model-Peugeot Marka kasalı kamyonet Bankaya rehnedilmiş ve keyfiyet Mersin Trafik Tescil ve Denetleme Şube Müdürlüğünce tescil edilmiştir.

Adı geçen Şirketin vergi borcundan dolayı aynı araçlar üzerinde Tarsus Şehitkerim Vergi Dairesi Müdürlüğünce haciz işlemlerine başlanmış; ancak,Trafik idaresince, sözkonusu araçlar üzerinde Banka lehine rehin konulduğu bildirilmiştir.

Vergi Dairesi ile Banka arasında bir dizi yazışma yapıldıktan ve adigeçen Vergi Dairesi Müdürlüğünün en son 2.11.1995 günlü yazısında :13.10.1995 tarihi itibarıyla 3.427.005.000.-tl. olduğu bildirilen rehinli alacak miktarının,ayrı ayrı tanzim edilen 3.8.1995 tarihli rehin sözleşmelerinde belirtilmemiş olması nedeniyle rehinli alacak olarak kabul edilmeyeceği, ilgili Banka Şubesine bildirildikten sonra, 29.11.1995 tarihinde yapılan ikinci açık artırma sonucunda en çok artırana satılan araçların bedelleri Vergi Dairesince tahsil edilmiştir.

1-Davacı Banka, lehlerine rehinli bulunan menkul malların, kendilerine ve borçluya herhangi bir tebligat yapılmaksızın satılmasının usul ve yasaya aykırı olduğunu ileri sürerek, ihalenin feshine, dava sonuna kadar ihale bedeli üzerine ihtiyati tedbir konulmasına ve dava sonunda bedelin Bankaya ödenmesine karar verilmesi istemiyle, 5.12.1995 gününde İcra Tetkik Merciiine dava açmıştır.

TARSUS İCRA İŞLERİ TETKİK MERCİİ ; 9.2.1996 gün ve E:1995/384, K:1996/11 sayı ile, tetkik merciiince, 6183 sayılı Yasanın 99.maddesine göre, gayrimenkul ihalesinin feshine ilişkin davalara bakılabileceğinden, aynı Yasanın 2.Kısım 2.Bölümünde düzenlenen menkul satışlarına anılan 99.madde hükmünün uygulanamayacağı; bu nedenle, davanın idare mahkemesinde görülmesi gerekeceği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bu karar, davacı Banka ve davacı Vergi Dairesi Müdürlüğünce temyiz edilmiştir.

YARGITAY 12.HUKUK DAİRESİNCE; 25.12.1996 gün ve 1996/15759 -16237 sayı ile, görevli mahkemenin vergi mahkemesi olmasına rağmen kararda idare mahkemesi olarak gösterilmesinin, gönderme kararı verilemeyeceğinden sonuca etkili bulunmadığı belirtilmek suretiyle, anılan karardanmış; davacı Bankanın karar düzeltme istemi de,

aynı DAİRENİN 29.4.1997 günlü, 1997/4616-4825 sayılı kararıyla reddedilmiş olup, böylece adli yargı kararı kesinleşmiştir.

2) Davacı Banka, adli yargı yerine açtığı dava ile eşzamanlı olarak 6.12.1995 günlü dilekçeyle, vergi mahkemesine de aynı istemle dava açmıştır.

İÇEL 1.VERGİ MAHKEMESİ; 19.12.1995 gün ve E:1995/788,K:1995/881 sayı ile, istihkak iddiası, tahsil dairesi olan Vergi Dairesi Müdürlüğünce kabul edilmeyen Bankanın, 6183 Sayılı Yasanın 66.maddesine göre, bu hususun tebliğinden itibaren 7 gün içinde adliye mahkemesine dava açması gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bu karar davacı Banka tarafından temyiz edilmiştir.

DANIŞTAY ÜÇÜNCÜ DAİRESİ ; 15.4.1997 gün ve E:1996/1821,K:1997/1434 sayı ile, anılan kararı onamış; davacı Bankanın karar düzeltme istemi de ,aynı DAİRENİN 23.6.1998 günlü, E:1997/3341, K:1998/2503 sayılı kararıyla reddedilmiş olup,böylece idari yargı kararı da kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin 6.11.1998 günlü dilekçesi üzerine,adli yargı dosyası,Tarsus İcra Tetkik Mercii'nin 17.11.1998 günlü, 998/80.Muh. sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiş olup, böylece adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasanın 14.maddesinde öngörülen şekilde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş bulunmaktadır.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün, Mustafa Bumin'in Başkanlığında, Üyeler:M.Salim Özer, ülkü Aydın, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr.Erol Alpar ve Halit Karubulut'un katılımlarıyla yapılan 28.12.1998 günlü toplantısında, Raportör-Hakim İsa Yeğenoğlu'nun davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa Ekinci ile Danıştay Savcısı Tülin Özdemir'in davanın çözümünün idari yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, davacı Banka lehine rehinli bulunan menkul malların, ilgili Şirketin vergi borcu nedeniyle vergi dairesince haczedilerek satılmasına ilişkin işlemin iptali isteminden ibarettir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun "Amme Alacağı'nın Cebren Tahsili" hakkındaki İKİNCİ KISIM'ın BİRİNCİ BÖLÜMÜ'nde yer alan 54-76. maddelerinde cebren tahsil ve takip esasları genel olarak düzenlenmiş olup, "Borçlu elinde haczedilen mallara karşı istihkak iddiaları" başlığını taşıyan 66. maddede "Borçlu, elinde bulunan bir malı üçüncü şahsın mülkü veya rehni olarak gösterdiği yahut üçüncü şahıs tarafından o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia edildiği takdirde, haczi yapan memur bunu haciz zaptına geçirir. Keyfiyet, iddia borçlu tarafından yapılmışsa üçüncü şahsa, üçüncü şahıs tarafından yapılmışsa borçluya bildirilir.

Tahsil dairesi, haciz zaptını aldığı tarihten 7 gün içinde iddiayı reddetmediği takdirde istihkak iddiasını kabul etmiş sayılır. Üçüncü şahıs, tebliğ tarihin-

1998/77

den itibaren 7 gün içinde itiraz etmediği takdirde istihkak iddiası dinlenmez.

İstihkak iddiası tahsil dairesince kabul edilmez veya borçlu tarafından istihkak iddiasına itiraz edilirse, 7 gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumu tahsil dairesince üçüncü şahsa bildirilir. Müddetinde dava açılmadığı takdirde istihkak iddiasından vezgeçilmiş sayılır. "hükmü yer almakta; 68.maddenin birinci fıkrasında ise, istihkak davalarına bakmaya haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu mahal mahkemesinin salahiyyetli olduğuna işaret edilmektedir.

Anılan Yasanın İKİNCİ KISIM, İKİNCİ BÖLÜM'ünde yer alan ve menkul malların haczi ve satışını düzenleyen 77-87.maddeleri arasında, haczedilen menkul malların satışının şikayet yoluyla iptali istemine bakmakla görevli yargı merciine ilişkin bir hükme yer verilmezken, aynı KISIM'ın "Gayrimenkul Malların Haczi ve Satışı" başlıklı ÜÇÜNCÜ BÖLÜM'ünde yer alan "ihalenin neticesi fesih ve tescil" başlığını taşıyan 99.maddenin ikinci cümlesinde" ihalenin feshi gayrimenkulun bulunduğu yerin icra tetkik merciinden şikayet yoluyla istenebilir." hükmüne yer verilmektedir.

Olayda, vergi borcu nedeniyle ilgili Şirketin elinde bulunan menkul malları haczedilen Vergi Dairesi ile bu mallar üzerinde lehine rehin şerhi bulunan Banka arasında yapılan yazışmalar incelendiğinde; Vergi Dairesinin sorması üzerine, Şirketten 3.247.005.000.-İL. alacağı olduğunu bildiren Bankanın ,bu husustaki 13.10.1995 günlü yazısının, bir an için istihkak iddiasını içerdiği düşünülebilir ise de; yukarıda hükmü yazılı 66.maddeye göre, gerek haciz memurunca zapta geçirilmiş bir istihkak iddiasının bulunmayışı gerekse Vergi Dairesinin 2.11.1995 günlü yazısının, anılan Yasa hükmünde belirtildiği üzere istihkak iddiasının reddi ile 7 gün içinde mahkemeye müracaat edilmesi lüzumunun bildirilmesi şeklindeki unsurları içermemesi karşısında, ortada bir istihkak davası bulunduğundan sözetmek olanaksızdır.

Öte yandan, anılan Yasanın İKİNCİ KISIM İKİNCİ ve ÜÇÜNCÜ BÖLÜMLERİ'nin birlikte incelenmesinden, haczedilen menkul malların satış işleminden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde adli yargı yerini görevli kılan özel bir hükme yer verilmediğinden, davada adli yargının görevli olmadığı anlaşılmaktadır.

Bir kamu kurumu olduğu tartışmasız bulunan Vergi Dairesince, 6183 sayılı Yasaya göre kamu alacağının tahsili amacıyla kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen satış işlemi, idari bir işlem niteliğini taşımaktadır.

İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli

91

olduğundan, İçel 1.Vergi Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine, bu nedenle İçel 1.Vergi Mahkemesinin 19.12.1995 günlü, E:1995/788, K:1995/881 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 28.12.1998 gününde kesin olarak oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Mustafa BUMİN

Üye
M.Salim ÖZER

Üye
Ülkü AYDIN

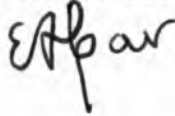
Üye
Nursel AYMAKOĞLU

Üye
Zafer KANTARCIOĞLU

Üye
Dr.Erol ALPAR

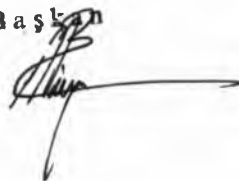

Üye
Halit KARABULUT

Su kararın Resmi gazete'de
yayını uygundur.

Başkan

9